

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 59/2010-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., spol. s r. o., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska č. GUV-1/2009-65 z 27. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T., spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2009 doručená sťažnosť spoločnosti T., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy, ako aj v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska (ďalej len „banková rada“) č. GUV-1/2009-65 z 27. októbra 2009 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že je právnickou osobou, akcionárom „R., a. s.“ (ďalej aj „poisťovňa“).

Národná banka Slovenska (ďalej len „národná banka“) predbežným opatrením č. OPK-7151-1/2009 z 12. mája 2009 v bližšie vymedzenom rozsahu uložila povinnosť poisťovni zdržať sa nakladania s aktívami bez predchádzajúceho súhlasu národnej banky, ako aj zdržať sa vyplácania dividend, tantiém a iných podielov na zisku, odmien a nepeňažných plnení bližšie určeným subjektom. Na základe podaného rozkladu poisťovne proti uvedenému predbežnému opatreniu banková rada napadnutým rozhodnutím podľa § 32 ods. 1 v spojení s § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade“) prerušila na neurčito konanie o rozklade poisťovne, pretože prebieha súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka významná pre rozhodnutie národnej banky.

Po opise priebehu konania pred národnou bankou (s. 7 sťažnosti, pozn.) sťažovateľka okrem iného uvádza, že síce nie je účastníčkou konania o rozklade, je iba akcionárom poisťovne, ale ako akcionár je bezprostredne dotknutá rozhodnutím bankovej rady. Týmto rozhodnutím došlo k obmedzeniu jej vlastníckeho práva, ako aj k porušeniu ďalších označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu.

Sťažovateľka predkladá sťažnosť, pretože nemá opravné prostriedky ani iné právne prostriedky priznané zákonom na účinnú ochranu svojich základných práv, ktoré by bola oprávnená použiť podľa osobitných predpisov [napr. podľa § 248 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku jej nemôžu poskytnúť ochranu všeobecne súdy].

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka v okolnostiach danej veci obšírnejšie uviedla dôvody, v čom vidí porušenie svojich označených práv a slobôd vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu bankovej rady, pričom v závere žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv a slobôd podľa článkov ústavy, dodatkového protokolu a dohovoru v konaní vedenom bankovou radou pod č. GUV-1/2009 s tým, aby bolo rozhodnutie bankovej rady z 27. októbra 2009 zrušené. Navrhuje tiež zrušiť rozhodnutie národnej banky č. OPK-7151-1/2009 z 12. mája 2009. Požaduje aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, čo osobitne odôvodnila, a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o

postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu, s čl. 13 ods. 4 ústavy, ako aj v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru a v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím bankovej rady č. GUV-1/2009-65 z 27. októbra 2009.

1. Z obsahu časti sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že účastníčkou konania vedeného národnou bankou, ktorá uplatnila svoju právomoc podľa zákona o dohľade, bola spoločnosť R., a. s., K., ktorá podala proti rozhodnutiu rozklad.

Sťažovateľka účastníčkou tohto konania nebola. V podanej sťažnosti aj túto skutočnosť uviedla a svoju aktívnu legitimáciu na podanie tejto sťažnosti odôvodnila tým, že je jedným z akcionárov poisťovne, čo opodstatňuje podanie tejto sťažnosti. Svoje tvrdenie nepreukázala žiadnymi dôkazmi a ničím nedoložila.

Podľa názoru ústavného súdu treba sťažnosť považovať za podanú zjavne neoprávnenou osobou. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy totiž možno vyvodiť, že aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti majú iba tie osoby (fyzické alebo právnické), ktorých základné právo alebo sloboda boli porušené. V danom prípade by za takú osobu bolo možné považovať spoločnosť, ktorá by bola priamym účastníkom konania v konaní pred národnou bankou. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 56/98) sťažnosť nemôže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv alebo slobôd iných osôb, nie svojich, a že ak právnická osoba nebola účastníkom konania, v ktorom sa vynieslo rozhodnutie bankovej rady napadnuté ústavnou sťažnosťou, nemôže sa úspešne domáhať zrušenia tohto rozhodnutia v konaní pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 34/95, II. ÚS 50/08).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nepochybuje, že sťažovateľka nie je aktívne vecne legitimovaná na podanie takejto sťažnosti a namietaným postupom bankovej rady jej označené základné práva podľa ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a dohovoru nemohli byť porušené.

2. Navyše podľa názoru ústavného súdu nie je daná ani jeho právomoc rozhodnúť o danej veci. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu „Ak sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, jeho preskúmanie nesmie byť podľa čl. 46 ods. 2 ústavy vylúčené z právomoci všeobecných súdov bez ohľadu na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a iných

zákonov“ (III. ÚS 138/03, II. ÚS 123/09). „V situácii, keď ustanovenie právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne súladným a druhý ústavne nesúladným spôsobom), má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom. Pre súdy táto povinnosť vyplýva celkom jednoznačne z čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy. Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy. Základnému právu podľa čl. 46 ods. 2 ústavy preto zodpovedá taký postup súdu, v rámci ktorého skúma nielen formálne znaky (povahu) rozhodnutia predloženého mu na súdne preskúmanie, ale taktiež aj či sa toto rozhodnutie svojím obsahom nedotýka niektorého zo základných práv alebo slobôd účastníka konania. Postup súdu, v ktorom zanedbal niektorý z týchto prvkov, zakladá porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 50/01, mutatis mutandis II. ÚS 236/02, I. ÚS 238/08, II. ÚS 123/09). Podobne ústavný súd vo svojej rozhodovacej praxi opakovane poukázal na právo sťažovateľa domáhať sa ochrany všeobecnými súdmi v prípadoch, keď fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie (napr. I. ÚS 94/07, I. ÚS 178/04, III. ÚS 337/07, IV. ÚS 154/07, II. ÚS 286/08).

Vzhľadom na doteraz uvedené je „podľa názoru ústavného súdu v právomoci všeobecných súdov poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľky, a to v konaní podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Ustanovenie § 248 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku vylučujúce z prieskumnej právomoci všeobecných súdov rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy treba totiž vyložiť ústavne konformným spôsobom v intenciách čl. 46 ods. 2 druhej vety ústavy, teda v tom zmysle, že z prieskumnej právomoci všeobecných súdov sú vylúčené iba také rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy, ktoré sa nedotýkajú niektorého zo základných práv alebo slobôd“ (II. ÚS 129/03, m. m. II. ÚS 7/09, I. ÚS 35/2010). V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani ustanovenie § 33 zákona o dohľade, podľa ktorého zákonnosť právoplatných rozhodnutí národnej banky vydaných podľa tohto zákona je

preskúmateľná súdom podľa § 244, § 246 ods. 2 písm. b) a § 247 až § 250k Občianskeho súdneho poriadku, pričom je na to príslušný Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Subsidiárne postavenie ústavného súdu v súvislosti s posudzovanou vecou vyplýva tiež z charakteru namietaného rozhodnutia bankovej rady z 27. októbra 2009 (procesné rozhodnutie o prerušení konania) a v tejto spojitosti aj z charakteru rozhodnutia národnej banky z 12. mája 2009, ktoré mu predchádza (predbežné opatrenie), o ktorých dočasných a predbežných rozhodnutiach bude dotknutý verejný orgán (národná banka) vecne rozhodovať, t. j. bude posudzovať aj výhrady formulované sťažovateľkou v konaní pred ústavným súdom. Podľa § 21 ods. 4 zákona o dohľade ak pominú dôvody prerušenia konania, národná banka bezodkladne v konaní pokračuje (a vecne rozhodne), pričom podľa § 32 ods. 5 zákona o dohľade môže banková rada preskúmať aj právoplatné rozhodnutie na podnet svoj alebo iného. V neposlednom rade proti rozhodnutiu národnej banky môže podať protest aj prokurátor, o ktorom rozhoduje banková rada (§ 32 ods. 6 zákona o dohľade).

Predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je len také ich porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né v činnosti na to určeného všeobecného súdu. Keďže je daná právomoc všeobecných súdov preskúmať označené rozhodnutie, zároveň je tým vylúčená v zmysle zásady subsidiarity právomoc ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2010